Uusimaa 2019 -hanke, hankejohtaja Jaakko Pesola

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 09.05.2018 / HE 35/2018 vp / Kirjallinen lausunto

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta pyytää Uudenmaan liiton lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräistä siihen liittyvistä laeista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja laki kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, jolla kumottaisiin laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista. Maakuntien liittojen alueiden kehittämistä koskevat tehtävät siirrettäisiin perustettaville maakunnille pääosin nykyisen kaltaisina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tehtävistä valtaosa siirrettäisiin maakunnille maakunnallisina kasvupalveluina järjestettäviksi. Pääkaupunkiseudun erityistarpeet otettaisiin huomioon säätämällä Uudenmaan kasvupalvelut järjestävästä kuntayhtymästä.

Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan esitys kokonaisuutena on rohkea ja luo mahdollisuuksia aluekehittämiseen ja kasvupalveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Peruslähtökohta kestävän taloudellisen kasvun tavoittelusta on oikea.

Esityksen tavoitteet siirtävät painopistettä kasvun tavoitteluun (esim. yritysten työvoiman saatavuus, kansainvälistyminen). Kasvupalvelujen rahoituksen jakokaava ei tue tätä tavoitetta: kriteereinä on passivoivia tekijöitä (työttömien määrä, työttömyysaste, toimipaikat). Kasvupalvelujen rahoituksen jakokaavan pitäisi huomioida vieraskielisten osuus ja toimipaikkojen asemesta esim. työntekijöiden määrä.

Kasvupalveluiden tuotannon siirtyminen pois järjestäjältä avaa mahdollisuuksia, mutta luo myös epävarmuutta ja riskejä. Palvelukokonaisuuksien hallinta muuttuu haastavaksi, ja myös viranomaisroolin ja palvelutuottajan vastuiden ja velvollisuuksien rajanveto voi olla käytännössä vaikeaa. Järjestäjän hankintaosaaminen muodostunee onnistumisen kohtalonkysymykseksi: järjestäjän pitää osata ostaa oikeita tuloksia (ei vain volyymia).

Kasvupalveluiden erillisratkaisusta Uudellamaalla

Hallituksen tavoite on yhdistää alueiden kehittäminen ja kasvupolitiikka laaja-alaiseksi kokonaisuudeksi, jonka elementtejä ovat alueiden kehittäminen, kestävä taloudellinen kasvu, osaamisen, sosiaalisen osallisuuden ja kotoutumisen edistäminen sekä työllisyyden, työllistymisen ja yritystoiminnan edellytysten edistäminen. Nämä tavoitteet ovat oikeita, tarpeellisia ja hyvin asetettuja.

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Helsinki-Uusimaa Regional Council
Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Lakiesityksen pohjalta Uudellemaalle ei kuitenkaan synny lain tavoitteeksi asetettua tiivistä palvelukokonaisuutta. Uudenmaan erillisratkaisun eli perustettavan kasvupalvelukuntayhtymän myötä aluekehittämisen keskeinen työväline, kasvupalvelut ovat poissa maakunnan aluekehittämistyöstä.

Lakiesitys kaventaa Uudenmaan maakunnan toimialaa verrattuna muihin Suomen maakuntiin. Maakuntavaaleilla valittavan maakuntavaltuuston mahdollisuus vaikuttaa Uudenmaan kehitykseen erityisesti kasvun, työllisyyden ja maahanmuuton osalta on olennaisesti pienempi kuin muualla Suomessa. Tämä on ongelmallista kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta. Miten turvataan maakuntavaaleissa kansalaisten yhtäläinen äänioikeus, jos maakuntahallinnon tehtävät ovat erilaiset eri puolella Suomea?

Erillisratkaisu saattaa myös vaarantaa parhaan mahdollisen yhteistyön ja yhteensovittamisen maakunnan sote-palveluiden ja kasvupalveluiden välillä. Tämä yhdyspinta on yksi tärkeimmistä monialaista palvelua tarvitsevien, vaikeasti työllistyvien kasvupalveluiden henkilöasiakkaiden kannalta. Erillisratkaisun myötä yhdyspinnan hallinta on Uudellamaalla astetta vaikeampaa kuin muissa maakunnissa, joissa järjestäjänä ja alueellisena poliittisena päättäjänä on sama taho.

Ystävällisin terveisin,

Uudenmaan liitto

Ossi Savolainen
maakuntajohtaja
puh +358 40 589 8415
ossi.savolainen@uudenmaanliitto.fi

Jakelu Sähköpostitse: Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
UML / Kirjaamo

Tiedoksi Juha Eskelinen, johtaja, aluekehittäminen